

Satu Hassi vihr ym.

Talousarvioaloite päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensointiin ehdotetun määrärahan vähentämisestä (-27 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Hallitus esittää talousarvioesityksessään (19.9.2017), että hiilivuodon riskille erityisen alttiit toimialat, käytännössä raskas teollisuus, voisivat saada tukea päästöoikeuden hinnasta johtuvan korkeamman sähkön hinnan kompensoimiseksi.

Päästökaupakompensaatioissa hyvitetään haittaa, jonka olemassaoloa ei ole todistettu. Valtion taloudellisessa tutkimuskeskuksen (VATT) raportissa "Ilmastopolitiikan vaikutukset Suomen kansantalouteen ja kilpailukykyyn" todetaan, että empiirisissä tutkimuksissa hiilivuotoa ei ole havaittu. Tutkimuskirjallisuus osoittaa, että ilmastotoimien vaikutukset yrityksiin ovat korkeintaan marginaalisia, usein olemattomia. Lisäksi sähkön hinta oli Eurostatin mukaan Suomessa teollisille toimijoille vuoden 2016 jälkimmäisellä puoliskolla Euroopan unionin toiseksi halvin. Aalto-yliopiston tutkimuksen mukaan uusiutuvien energiamuotojen tulo markkinoille on laskenut sähkön hintaa, ei nostanut sitä (Liski & Vehviläinen 2016).

Kompensaatio kohdistuu aloille, jotka saavat jo ennestään runsaasti tukea alennetun sähköverokannan (yli 600 miljoonaa) ja energiantensiivisen teollisuuden veronpalautusten (noin 230 miljoonaa) kautta. VATT katsoo, että nyt esitetty teollisuuden tukien lisääminen ei edistä kansantalouden kasvuedellytyksiä eikä yritystoiminnan tehokkuutta. Resurssien sitominen verrattain heikkojen kasvunäkymien toimialoihin päinvastoin alentaa kansantalouden kasvuedellytyksiä.

Tuki rahoitetaan päästöoikeuksien huutokauppatuloilla. Päästökauppadirektiivin ja Euroopan neuvoston linjauksen mukaan vähintään 50 % päästöhuutokaupan tuloista tulisi osoittaa ilmastotekoihin. Aiemmin tuloista rahoitettiin mm. kehitysmaiden ilmastotoimia. Nyt rahat ohjataan lisätueksi raskaalle teollisuudelle sen sijaan, että ne käytettäisiin toimiin, jotka edistävät Pariisin sopimuksen velvoitteiden täyttämistä, kuten puhtaan energian tutkimus- ja kehitysmenoihin sekä kehitysmaiden ilmastotoimien rahoitukseen.

Tämä aloite kuuluu vihreän eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettiin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta vähentää 27 000 000 euroa momentilta 32.60.46 päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensointiin ehdotetusta määrärahasista.

Talousarvioaloite TAA 85/2017 vp

Helsingissä 29.9.2017

Satu Hassi vihr
Touko Aalto vihr
Outi Alanko-Kahiluoto vihr
Pekka Haavisto vihr
Hanna Halmeenpää vihr
Emma Kari vihr
Johanna Karimäki vihr
Jyrki Kasvi vihr
Krista Mikkonen vihr
Ville Niinistö vihr
Olli-Poika Parviainen vihr
Jani Toivola vihr
Antero Vartia vihr
Ozan Yanar vihr